

مجید عباسی، یک طراح موزیسین

اگر مجید عباسی را تنها طراح پوستر بنامم، از انصاف به دور است. فعالیت عباسی بسیار فراتر از این حوزه است، او از بنیانگذاران و صاحبان شرکت گرافیک دید است و بر بسیاری از حوزه‌های گرافیک تسلط دارد و با همکاران خود در این حوزه آثار متمایزی را پدید آورده است. او حتی در حوزه‌ی کار گروهی نیز در تشکیل «رنگ پنجم» همکاری داشته است و با این کار دریافتن موضوعات و پویایی طراحی گرافیک، به‌ویژه در میان هم نسلان ایرانی خود گام مؤثری برداشته است. همکاری او در برگزاری «نمایشگاه دوسالانه‌ی جهانی پوستر تهران» نیز نشان از توانایی بی‌تردید او از دیدگاه مدیریتی دارد.

با این که در زبان فارسی هیچ معادلی برای واژه‌ی پوستر وجود ندارد، این وسیله‌ی ارتباطی اهمیتی اساسی در تاریخ طراحی گرافیک ایران دارد. در سال ۱۹۷۶ در گالری مهر شاه تهران نمایشگاهی با عنوان «پنجاه سال گرافیک ایران» به‌همت کمیته‌ی فرهنگی سندیکای طراحان گرافیک برگزار شد. بر اساس مدارک و شواهد منتشر شده در این نمایشگاه اولین سال فعالیت گرافیکی در ایران، در سال ۱۹۲۶ میلادی آغاز شده است. دقیقاً در همین سال اولین پوستر در ایران بر دیوارها نصب شد. در این نمایشگاه از سیصد نفر طراح گرافیک نام برده شده بود، ولی از مجید عباسی هیچ اسمی به میان نیامده بود. دلیل این امر سال تولد اوست. او به نسل چهارم طراحان گرافیک ایران تعلق دارد و این همان نسلی است که در جنگ ایران و عراق درگیر بود. مجید عباسی در زمان پایان جنگ و آغاز فعالیت خود در طراحی گرافیک بیست و چهارساله بوده است.

در نمایشگاه دوسالانه‌ی برنو ۲۰۰۲ پوستر نمایشگاه عکس‌های صادق هدایت او، توجه مرا به خود جلب کرد. در این پوستر مجید عباسی دو موضوع را با نهایت هوش و ذکاوت با هم ترکیب کرده بود و نمی‌شد به راحتی این دو موضوع را از هم تفکیک کرد. با این همه پوستر بسیار تأثیرگذار بود و آرامش فوق‌العاده‌ای در آن موج می‌زد. به‌طور کلی در پوسترهای او همیشه این آرامش به چشم می‌خورد و این آثار هیچ‌گاه شلوغ و در هم نیست. پوستر «پاپ - آرت» در این زمینه خود استثنا است. نشان می‌دهد که گفته‌ی من در مورد تمام آثار او صدق می‌کند. (البته نسخه اولیه‌ی آن بسیار آرام‌تر است، زیرا طرح اصلی را صاف در تصویر آورده است). به نظر می‌رسد که مجید عباسی می‌کوشد از وسوسه‌ی تأثیرگذاری سریع بر مخاطب خود بگریزد. ترکیب‌های آثار او با تیزبینی طراحی شده است و این همه از جنبه‌ی عاطفی و احساسی آثار او نمی‌کاهد.

بخت یار من بود که مجید عباسی در نمایشگاه دوسالانه‌ی برنو ۲۰۰۲ شرکت کرد. به همین دلیل موفق شدم که با این هنرمند برجسته‌ی معاصر ایران آشنا شوم. کمی بعد از او و همکارانش در تهران دیدار کردم. در زمان همین دیدار بود که فهمیدم طراحی روی جلد در ایران اهمیت بسیاری دارد. درست به همان اندازه که طراحی پوستر برای ما، حرفه‌ای بسیار پرارزش است، در ایران طراحی روی جلد اهمیت دارد. مجید عباسی دلیل این امر را علاوه بر مشکلات مختلف، کمبود فضای مناسب برای نمایش پوسترها در تهران می‌داند. طراحی روی جلد یکی دیگر از حوزه‌های فعالیت اوست و در واقع آغاز پیشرفت شغلی او مدیون همین کار است. اگر طراحی روی جلد را بخشی صرف از فرآیند تولید کتاب ندانیم و بپذیریم که با این کار نیز می‌توان بر مخاطب تأثیر گذاشت، به این نتیجه می‌رسیم که طراحی روی جلد کتاب شباهت بسیار زیادی به طرح پوستر دارد.

از قرار معلوم درجه‌ی بالای کیفیت بصری و تأثیرگذاری قوی پوسترهای مجید عباسی مرهون، همین طراحی‌های جلد‌های کتاب کوچکتر اوست. پوسترهای مجید عباسی اصلاً شلوغ نیست و همین ویژگی برتر آثار اوست. او استادانه با فضاهای خالی بازی می‌کند؛ به نظر می‌رسد که چندان به رنگ‌های مختلف توجه ندارد و این رنگ‌ها را در ابعاد وسیع به کار می‌گیرد و در بیشتر پوسترهای او یک‌رنگ دیده می‌شود. به همین دلیل هم آثارش خیلی رنگارنگ و شلوغ به نظر نمی‌رسد و بسیار به اولین پوسترهای ایرانی که با رنگی سیاه بر زمینه‌ای با کاغذ سرخ یا آبی چاپ شده بود، شباهت دارد. مجید عباسی شیفته‌ی موسیقی کلاسیک است و آثار کلاسیک موسیقی را به خوبی می‌شناسد. پوسترهایش نیز همانند قطعه‌ی موسیقی است. به همین دلیل هم هر کس با دقت به آن‌ها نگاه کند، این نوای دلنشین را با گوش جان خواهد شنید.